

Ivan Wolffers is arts, wetenschapper en schrijver. Hij heeft prostaatkanker.

Ivan Wolffers

‘Onzekerheid hoort bij het medische werk’

Medisch leiderschap

Al twee keer is het me in het afgelopen jaar overkomen dat ik in mijn kamerjas de deur opendeed voor een journalist met wie ik thuis een afspraak had gemaakt. Mijn vrouw denkt dat het komt door de hormonale therapie van mijn prostaatkanker. Hormonen weg, scherpere weg. Hoewel ik weet dat de blik van een partner genadeloos is omdat er niemand is die je zo goed kent, hoop ik toch dat het gewoon komt omdat ik bijna 66 jaar ben. Het wordt allemaal wat minder, of je nu een prik in je buik krijgt of niet. Ja, vroeger, toen hoefde ik niet eens iets op te schrijven in mijn agenda, maar die tijd is voorbij. Dus ik noteer netjes: naam en o6-nummer voor als ik onverhoopt moet afbellen.

Opschrijven gaat aardig, maar ik ben nog niet zo gewend steeds in mijn agenda te kijken. Op vrijdag ligt die meestal nog open op maandag. Ik moet nu eenmaal even aan het heden wennen en als dat gelukt is, is het alweer verdwenen. Ik wist dat ik ergens die dag een interview had. Was het niet met een mevrouw van de Consumentenbond? Het zou gaan over het recht op volledige en begrijpelijke informatie voor consumenten, cliënten en patiënten, nou ja zeg maar gewoon mensen.

Nadat ik haar een kop thee had gegeven en ze zowel haar recorder als haar telefoon had ingeschakeld om alles vast te leggen vroeg ze ‘Wat verstaat u onder medisch leiderschap?’ O jee, dit ging niet over consumenten, en wat weet ik in hemelsnaam over leiderschap? Ik zei wat me bij de vraag onmiddellijk te binnen schoot. Dat medisch leiderschap gaat over mensen die boven de partijen staan, die patiënten respecteren, voor mensenrechten opkomen, die geen belangenverstrengeling hebben, die

een groter plaatje in het hoofd hebben en hun kennis weten te verbinden met belangrijke thema’s in het dagelijks leven. Ze had behalve technische hulpmiddelen ook nog papier en een pen meegenomen, maar ze schreef niets op. Op een gegeven moment onderbrak ze me en vroeg hoe een training in medisch leiderschap er volgens mij uit moest zien. Moest deze mevrouw misschien een paar deuren verder zijn? Ik deed mijn best, want ik herinnerde me dat ik in een bijzonder drukke periode iemand aan de telefoon had gehad met dit verzoek. Ze was van ver gekomen en ik kon haar niet na tien minuten wegsturen. ‘Weet je’, zei ik, ‘onzekerheid hoort bij het medische werk. Het is het belangrijkste waar een arts in zijn leven mee moet leren omgaan. Artsen die zich hun leven lang blijven verbergen achter de pseudozekerheden, die ze aangrijpen om niet door de mand te vallen, zijn in ieder geval geen leiders. Als je mening gevraagd wordt, moet je fouten durven maken en als je een vergissing hebt gemaakt, die ruitertlijk durven toegeven. Ik ben dus voor zelfonderzoek, ze laten opsommen waarover ze onzeker zijn, ze uit balans brengen en ze dan laten reflecteren over hoe ze daarmee omgaan.’

‘Moet er ook management in zo’n training?’ vroeg ze. We hadden een misverstand. Zij wilde iets weten over besturen en ik wilde iets uitleggen over moreel leiderschap. ‘Hoe ging het interview?’ vroeg mijn vrouw later. Ik zuchtte diep. ‘Je kunt beter in je kamerjas de deur voor een interviewer openen, dan niet weten wat de bedoeling is van degene die aanbelt. Ik voelde me erg onzeker.’ ■